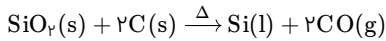

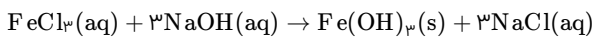
گزینه ۴

۱

معادله‌های نوشته‌شدهٔ سوم و پنجم درست هستند.
بررسی معادلات نادرست:
معادلهٔ (۱):

معادلهٔ (۲):

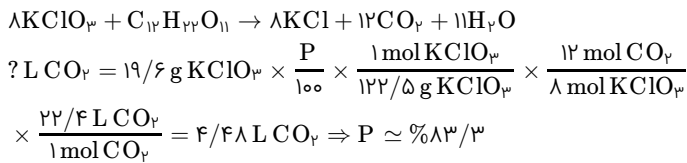

معادلهٔ (۴): کربن نمی‌تواند سدیم را از اکسید آن جدا کند.
معادلهٔ (۶): معادلهٔ این واکنش انجام نمی‌شود، زیرا واکنش‌پذیری Cu از Fe کمتر است.

گزینه ۴

۲

معادلهٔ موازنه‌شدهٔ واکنش به صورت زیر است:

گزینه ۳

۳

جرم آلومینیم سولفات را m و بازدهٔ درصدی را R فرض می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \text{m g Al}_2(\text{SO}_4)_3 & \times \frac{102 \text{ g Al}_2\text{O}_3}{342 \text{ g Al}_2(\text{SO}_4)_3} \times \frac{1 \text{ mol Al}_2(\text{SO}_4)_3}{342 \text{ g Al}_2(\text{SO}_4)_3} \times \frac{102 \text{ g Al}_2\text{O}_3}{1 \text{ mol Al}_2\text{O}_3} \\ & \times \frac{R}{100} = \left(\frac{98m}{3800} \times \frac{R}{100} \right) \text{ g Al}_2\text{O}_3 \end{aligned}$$

$$\text{جرم ناخالصی‌ها} = \left(\frac{100 - \text{درصد خلوص}}{100} \right) \times m = \frac{13m}{100}$$

$$\text{جرم ناخالصی} = \text{جرم Al}_2\text{O}_3 = 13m$$

$$\frac{98m}{3800} \times \frac{R}{100} = \frac{13m}{100} \Rightarrow R \simeq \%50$$

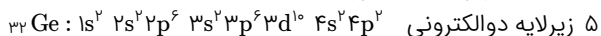
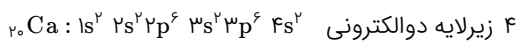
عنصر X، فلز کلسیم و عنصر Z، شبه فلز ژرمانیم است.

بررسی عبارت‌ها:

مورد اول: درست. از خواص فیزیکی شبه فلزات و فلزات، می‌توان به براق بودن و رسانایی جریان الکتریکی اشاره کرد.

مورد دوم: نادرست. فلزاتی مانند کلسیم قابلیت ورقه شدن دارند و چکش‌خوار هستند، اما شبه فلزاتی مانند ژرمانیم، چکش‌خوار نبوده و شکننده هستند.

مورد سوم: نادرست. هر دو عنصر به دوره چهارم جدول تناوبی مربوط می‌شوند که آرایش الکترونی گسترده آن‌ها را می‌بینیم:

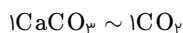
مورد چهارم: نادرست. فلزات در واکنش با نافلزات الکترون از دست می‌دهند، اما شبه فلزات در واکنش با نافلزات، تمایل دارند الکترون به اشتراک بگذارند و پیوند کووالانسی برقرار کنند.

مورد پنجم: نادرست. عنصر Z یعنی ژرمانیم، عنصری از دسته p و عنصر X یعنی کلسیم، عنصری از دسته s است. در میان عناصر دسته p، عناصر فلزی، نافلزی و شبه فلزی دیده

می‌شود. در میان عناصر دسته s علاوه بر فلزات قلیایی و قلیایی خاکی، فلزات هلیوم و هیدروژن هم دیده می‌شوند.

برای حل این سؤال می‌توانیم اول جرم گاز تولید شده را حساب کنیم و بعد، جرم گاز را از جرم کل اولیه کم کنیم.

جرم گاز تولید شده:

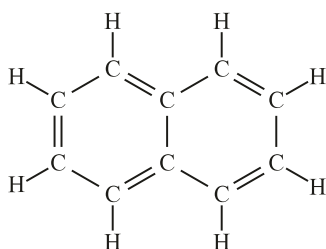
$$\frac{100}{100} \times \frac{44}{100} \times \frac{100}{44} = \frac{x}{44 \times 1} \Rightarrow x = \frac{44 \times 3 \times 1}{1 \times 1} = 132 \text{ g CO}_2$$

حال جرم جامد باقی‌مانده برابر می‌شود با:

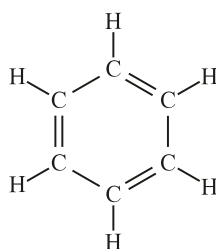
$$500 \text{ g} - 132 \text{ g} = 368 \text{ g}$$

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست. تعداد پیوند دوگانه در فرمول ساختاری نفتالن برابر ۵ و در بنزن برابر ۳ است.

نفتالن

بنزن

گزینه ۲: درست. درصد جرمی کربن در نفتالن بیشتر از بنزن است.

گزینه ۳: نادرست. جرم یک مولکول C_6H_6 با جرم یک مولکول C_6H_{12} ، ۶ amu تفاوت دارد.

گزینه ۴: نادرست. نفتالن و بنزن جزو ترکیبات آروماتیک هستند.

عبارت‌های "الف" و "ب" درست هستند.

بررسی سایر عبارت‌ها:

پ) نادرست. آرایش الکترونی فشرده $\text{V} 3d^3 4s^2$ به صورت $[\text{Ar}]3d^3 4s^2$ است.

ت) نادرست. آرایش الکترونی فشرده $\text{Cu} 3d^{10} 4s^1$ به صورت $[\text{Ar}]3d^{10} 4s^1$ است.

بیرونی‌ترین زیرلایه اتم‌های ${}_{11}\text{Na}$ ، ${}_{3}\text{Li}$ و ${}_{19}\text{K}$ به ترتیب ${}^1\text{S}$ ، ${}^3\text{S}$ و ${}^1\text{S}$ است. عدد کوانتومی فرعی (l) برای همه زیرلایه‌های (s) برابر صفر و عدد کوانتومی اصلی آن‌ها به ترتیب ۲، ۳ و ۴ است که مجموع $n + l$ از بالا به پایین در یک گروه زیاد می‌شود. از طرفی روند تغییرات شعاع اتمی و میزان واکنش‌پذیری و خصلت فلزی آن‌ها به صورت $\text{Li} < \text{Na} < \text{K}$ است.

ابتدا معادله واکنش را موازنه می‌کنیم:

محاسبه جرم پتاسیم کلرید:

$$\begin{aligned} ? \text{ g KCl} &= 24/5 \text{ g KClO}_3 \times \frac{50 \text{ g خالص}}{100 \text{ g ناخالص}} \times \frac{80}{100} \times \frac{1 \text{ mol KClO}_3}{122/5 \text{ g KClO}_3} \\ &\times \frac{2 \text{ mol KCl}}{2 \text{ mol KClO}_3} \times \frac{74/5 \text{ g KCl}}{1 \text{ mol KCl}} = 5/96 \text{ g KCl} \end{aligned}$$

برای محاسبه جرم جامد باقی‌مانده، جرم گاز تولیدشده را از جرم اولیه کم می‌کنیم.

$$\begin{aligned} ? \text{ g O}_2 &= 24/5 \text{ g KClO}_3 \times \frac{50 \text{ g خالص}}{100 \text{ g ناخالص}} \times \frac{80}{100} \times \frac{1 \text{ mol KClO}_3}{122/5 \text{ g KClO}_3} \\ &\times \frac{3 \text{ mol O}_2}{2 \text{ mol KClO}_3} \times \frac{32 \text{ g O}_2}{1 \text{ mol O}_2} = 3/84 \text{ g O}_2 \end{aligned}$$

$$\text{جرم جامد باقی‌مانده} = 24/5 - 3/84 = 20/66$$

$$\text{درصد جرمی KCl در جامد باقی‌مانده} = \frac{5/96}{20/66} \times 100 \approx 29\%$$

روش اول: (تناسب)

$$\frac{x \times 50 \times 80}{1 \times 80 \times 100 \times 100} = \frac{5/6}{1 \times 22/4} \Rightarrow x = 50 \text{ g NH}_4\text{NO}_3$$

روش دوم: (کتاب درسی)

$$\text{بازده درصدی} = \frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار نظری}} \times 100 \Rightarrow 80 = \frac{5/6}{\text{مقدار نظری}} \times 100 \Rightarrow \text{meghdare nazari} = 7 \text{ L N}_2\text{O}$$

$$7 \text{ L N}_2\text{O} \times \frac{1 \text{ mol N}_2\text{O}}{22/4 \text{ L N}_2\text{O}} \times \frac{1 \text{ mol NH}_4\text{NO}_3}{1 \text{ mol N}_2\text{O}} \times \frac{80 \text{ g NH}_4\text{NO}_3}{1 \text{ mol NH}_4\text{NO}_3} \times \frac{100}{50} = 50 \text{ g NH}_4\text{NO}_3$$

عبارت اول و پنجم درست‌اند.

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: درست. موادی که از طبیعت به دست می‌آوریم، مجدداً به طبیعت بازمی‌گردند و جرم کل مواد موجود در کره زمین به تقریب ثابت می‌ماند (مقدار بسیار جزئی از ماده طی واکنش‌های هسته‌ای به انرژی تبدیل می‌شود).

عبارت دوم: نادرست. پیشرفت صنعت الکترونیک بر اجزایی مبتنی است که از موادی به نام نیمه‌رساناها ساخته می‌شوند.

عبارت سوم: نادرست. قطعه‌های دوچرخه از فرآوری مواد معدنی و مواد نفتی موجود در زمین به دست می‌آیند.

عبارت چهارم: نادرست. اگرچه میزان بهره‌برداری از منابع یک کشور می‌تواند با توسعه‌یافتگی آن کشور رابطه داشته باشد اما توسعه‌یافتگی یک کشور مشروط به تحقق شرایط دیگری نیز است؛ مانند پیشرفت تکنولوژی، مدیریت منابع انسانی و ...

عبارت پنجم: درست. پنبه، نشاسته و سنگ فیروزه مواد طبیعی و بقیه موارد ماده مصنوعی هستند.

۱۲

گزینه ۳

همه عبارت‌های مطرح‌شده به‌جز عبارت "ب" درست هستند.

بررسی عبارت نادرست:

ب) آهن (II) هیدروکسید حاصل از واکنش سدیم هیدروکسید و آهن (II) کلرید، رسوبی سبزرنگ است.

۱۳

گزینه ۳

در حال حاضر همه ۱۱۸ عنصر جدول دوره‌ای شناسایی و توسط آیوپاک تأیید شده است و هیچ خانه‌ای در جدول خالی نیست و تنها راه افزایش شمار عنصرها، تولید آن‌ها به صورت ساختگی است (مانند کشف عنصر ۱۲۰ یا ۱۲۱ در آزمایشگاه) که در جدول دوره‌ای امروزی جایی برای آن‌ها پیش‌بینی نشده است در جدول شارل ژانت می‌توان عنصرهای با عدد اتمی بزرگتر از ۱۱۸ را نیز طبقه‌بندی کرد.

در این جدول عنصرهای دسته s در سمت راست قرار دارند و برخلاف جدول دوره‌ای امروزی عنصرهای دسته f به عنوان یک قسمت مجزا در پایین جدول قرار ندارد و درون جدول جایگاهی دارد.

جدول ژانت با مدل کوانتومی در ترتیب پر شدن الکترون‌ها در زیرلایه‌ها هم‌خوانی دارد. یعنی زیرلایه‌ای زودتر الکترون می‌گیرد که مجموع $(n + l)$ کوچکتر داشته باشد و اگر برابر بودند زیرلایه‌ای که n کوچکتری دارد زودتر پر می‌شود.

پ) عددی اتمی اولین عنصر دسته g، ۱۲۱ می‌باشد.

۱۴

گزینه ۲

عنصری که در یک گروه جدول تناوبی باشند، شباهت بیشتری به یکدیگر دارند. Al و Ga در گروه ۱۳ جدول دوره‌ای‌اند.

۱۵

گزینه ۴

در یک دوره از چپ به راست واکنش‌پذیری فلزات کاهش می‌یابد، بنابراین گروه‌های اول و دوم و سیزدهم واکنش‌پذیری در حال کاهش است. از طرف دیگر کربن بدون انرژی اولیه با اکسیژن واکنش نمی‌دهد، پس واکنش‌پذیری آن کمتر از عناصر سه گروه نام برده شده است.

۱۶

گزینه ۱

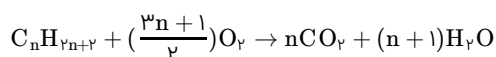
مقایسه اندازه مولکول‌های چهار نوع نفت خام به‌صورت زیر است:

بنزین > نفت سفید > گازوئیل > نفت کوره

۱۷

گزینه ۲

فرمول عمومی آلکان‌ها به‌صورت C_nH_{2n+2} است.

$$45 \text{ g } H_2O = 29 \text{ g } C_nH_{2n+2} \times \frac{1 \text{ mol } C_nH_{2n+2}}{14n+2 \text{ g } C_nH_{2n+2}} \times \frac{(n+1) \text{ mol } H_2O}{1 \text{ mol } C_nH_{2n+2}} \times \frac{18 \text{ g } H_2O}{1 \text{ mol } H_2O}$$

$$\Rightarrow n = 4 \Rightarrow \text{فرمول مولکولی آلکان} = C_4H_{10}$$

فرمول کلی سوختن کامل آلکنها به صورت زیر است:

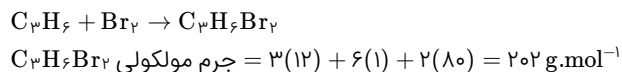
$$C_nH_{2n} + \frac{3n}{2}O_2 \rightarrow nCO_2 + nH_2O$$

$$0.25 \text{ mol } C_nH_{2n} \times \frac{n \text{ mol } H_2O}{1 \text{ mol } C_nH_{2n}} \times \frac{18 \text{ g } H_2O}{1 \text{ mol } H_2O} = 13.5 \text{ g } H_2O$$

$$\Rightarrow 0.25 \times n \times 18 = 13.5 \Rightarrow 4.5n = 13.5 \Rightarrow n = 3$$

$$\Rightarrow \text{فرمول آلکن: } C_3H_6$$

واکنش برم مایع با این آلکن به صورت زیر است:

موارد "الف" و "ت" درست هستند.

بررسی سایر عبارت‌ها:

ب) نادرست. آلکنها و آلکینها به ترتیب دارای پیوندهای دوگانه و سه‌گانه هستند و از این رو سیر نشده می‌باشند (آلکینها سیر نشده‌تر از آلکنها هستند و تمایل آنها به انجام واکنش بیشتر است)

پ) نادرست. سیکلوهگزان در دسته ترکیبات آروماتیک قرار نمی‌گیرد.

الف) نادرست. پرتوهای خورشیدی را به مقدار زیادی بازتاب می‌کند.

ب) نادرست. به دلیل کم بودن مقدار طلا در معادن طلا، پسماند بسیار زیادی به وجود می‌آید.

پ) درست. طلا رسانای الکتریکی بالایی در شرایط دمایی مختلف دارد.

ت) نادرست. با گازهای موجود در هواکره، واکنش نمی‌دهد.

$$? \text{ g Cu} = \frac{2 \text{ atom Cu}}{N_A \text{ atom Cu}} \times 64 \text{ g Cu} = \frac{128 \text{ g Cu}}{N_A}$$

$$? \text{ g Sn} = \frac{3 \text{ atom Sn}}{N_A \text{ atom Sn}} \times 118 \text{ g Sn} = \frac{354 \text{ g Sn}}{N_A}$$

$$\text{درصد جرمی Sn} = \frac{\text{جرم Sn}}{\text{جرم Sn} + \text{جرم Cu}} \times 100 = \frac{354 \text{ g Sn}}{354 \text{ g Sn} + 128 \text{ g Cu}} \times 100 = 73.53\%$$

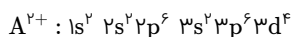
سرعت واکنش در هوای مرطوب عنصر روی بیشتر از نقره است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست. واکنش‌پذیری و به تبع تمایل تبدیل به کاتیون در سدیم بیشتر از آهن است.

گزینه ۳: نادرست. واکنش $FeO(s) + C(s) \xrightarrow{\Delta}$ به طور طبیعی انجام می‌شود؛ پس واکنش‌پذیری فرآورده‌ها از واکنش‌دهنده‌ها کمتر است.

گزینه ۴: نادرست. واکنش‌پذیری سدیم از کربن بیشتر است، پس واکنش $Na_2O(s) + C(s) \xrightarrow{\Delta}$ به طور طبیعی انجام نمی‌شود.

$$A : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6 4s^1 \Rightarrow \begin{cases} \text{عدد اتمی} = 24 \\ \text{شمار الکترون با } l = 0 = 7 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{\text{عدد اتمی}}{\text{شمار الکترون با } l = 0 \text{ (زیرلایه s)}} = \frac{24}{7}$$

$$\begin{aligned} {}_6C &= 12/01, & {}_{14}Si &= 28/09 & 28/09 - 12/01 &= 16/08 \\ {}_{32}Ge &= 72/64, & {}_{50}Sn &= 118/70 & 118/70 - 72/64 &= 46/06 \\ {}_{80}Pb &= 207/20, & & & 207/20 - 118/70 &= 88/50 \end{aligned}$$

$$m_{CaCO_3} = m_{MgCO_3} = 10$$

الف) جرم هریک از مواد اولیه را برابر با ۱۰ گرم فرض می‌کنیم. سپس مقدار CO_2 را برای واکنش اول با فرض اینکه حجم مولی گازها در شرایط آزمایش ۲۵ L است، به دست می‌آوریم:

$$\frac{10 \text{ g CaCO}_3}{100 \text{ g CaCO}_3} = \frac{V_{CO_2}}{1 \times 25 \text{ L}} \Rightarrow V_{CO_2} = 2/5 \text{ L}$$

حجم CO_2 حاصل از واکنش اول ۲/۵ L

$$\rightarrow \begin{matrix} V_{CO_2} & = & V_{CO_2} \\ \text{واکنش (I)} & & \text{واکنش (II)} \end{matrix}$$

پس خواهیم داشت:

$$\frac{x \text{ g (MgCO}_3)}{84 \text{ g MgCO}_3} = \frac{2/5 \text{ L CO}_2}{25 \text{ L}} \Rightarrow x = \frac{84}{10} = 8.4 \text{ g MgCO}_3$$

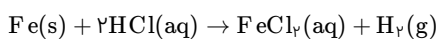
مصرفی 8.4 g MgCO_3

$$R\% = \frac{8.4 \text{ g مصرفی MgCO}_3}{10 \text{ g کل MgCO}_3} \times 100 = 84\%$$

چون بازه واکنش I صد درصد فرض شده:

$$\frac{84}{100} = 0.84$$

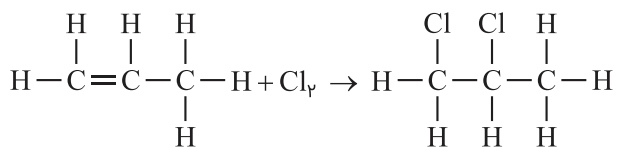
(ب)

$$\frac{3/2 \text{ g Fe} \times \frac{90}{100}}{56 \text{ g Fe}} = \frac{V \times 0.3}{2} \Rightarrow V = \frac{3/2 \times 9 \times 2}{56 \times 3} \approx 0.3428 \text{ L}$$

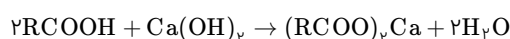
$$V \text{ بر حسب لیتر} = 0.3428 \times 1000 = 342.8 \text{ mL}$$

در هر دوره تعداد لایه‌ها ثابت است.

$$\begin{aligned} ? \text{ g C}_3\text{H}_5\text{Cl}_2 &= 1/4 \text{ g C}_3\text{H}_6 \times \frac{1 \text{ mol C}_3\text{H}_6}{42 \text{ g C}_3\text{H}_6} \times \frac{1 \text{ mol C}_3\text{H}_5\text{Cl}_2}{1 \text{ mol C}_3\text{H}_6} \\ &\times \frac{113 \text{ g C}_3\text{H}_5\text{Cl}_2}{1 \text{ mol C}_3\text{H}_5\text{Cl}_2} = 22/6 \text{ g} \end{aligned}$$

معادله واکنش خنثی شدن کربوکسیلیک اسید (RCOOH) با کلسیم هیدروکسید به صورت زیر است:

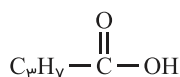

$$\frac{0/88 \text{ g}}{2 \times M} = \frac{462/5 \times 10^{-3} \text{ g} \times \frac{100}{100}}{1 \times 74 \text{ g}} \Rightarrow M = 88$$

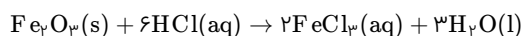
فرمول همگانی کربوکسیلیک اسیدهای یک عاملی با زنجیر هیدروکربنی به صورت $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2$ است؛ بنابراین:

$$12n + 2n + 32 = 88 \Rightarrow 14n = 56 \Rightarrow n = 4$$

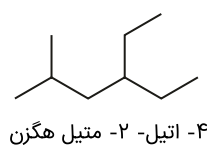
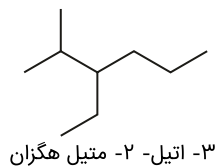
پس شمار اتم‌های کربن در زنجیر هیدروکربنی آن برابر با ۳ است.

اگر محلول سدیم هیدروکسید به محلول (II) کلرید اضافه شود، رسوبی سبزرنگ با فرمول شیمیایی Fe(OH)_2 مشاهده می‌گردد. از طرف دیگر باتوجه به فرمول شیمیایی زنگ آهن (Fe_2O_3)، این ماده ضمن واکنش با هیدروکلریک اسید (HCl)، طبق واکنش زیر، محلولی با فرمول شیمیایی FeCl_3 حاصل می‌شود.

ترکیب موردنظر باید دو کربن از ۲- متیل هگزان بیشتر داشته باشد که این دو کربن به صورت یک شاخه اتیل یا دو شاخه متیل به ترکیب اضافه می‌شوند. حالت با دو شاخه متیل ممکن نیست چرا که اگر چنین می‌بود باید در نام‌گذاری ترکیب قبل از متیل پیشوندهای "دی" یا "تری" می‌آمد که چنین نیست؛ پس ترکیب یک شاخه اتیل اضافه بر متیل خود دارد. تمام حالات ممکن را رسم کرده‌ایم:

توجه: ترکیبات ۲- اتیل- ۲- متیل هگزان و ۵- اتیل- ۲- متیل هگزان وجود ندارند چرا که نام‌گذاری درست آن‌ها به این شکل نیست.

فلزات : مقایسه واکنش پذیری فلزات $A > D$, $A > B$, $B > C$, $C > D$
 $A = Zn$, $B = Fe$, $C = Cu$, $D = Au$

الف) نادرست - واکنش پذیری $B > D$ است، چون B^{2+} نمی‌تواند از C الکترون بگیرد؛ یعنی واکنش پذیری C از B بیشتر است. همچنین D^+ می‌تواند از C الکترون بگیرد یعنی واکنش پذیری C از D بیشتر است. ترتیب واکنش پذیری:

$$A > B > C > D$$

در نتیجه D نمی‌تواند با یون B^{2+} واکنش دهد.

ب) نادرست - واکنش پذیری A از B بیشتر است؛ یعنی فلز A در محلول ترکیبات B واکنش می‌دهد، پس می‌توان محلول ترکیبات فلز A (مثل نیترات A) را در ظرفی از جنس B نگهداری کرد.

پ) درست

ت) نادرست - استخراج فلز A در مقایسه با دیگر فلزات دشوارتر است؛ زیرا از بقیه واکنش پذیرتر است.

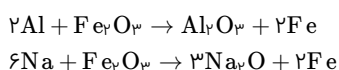
بررسی عبارت‌ها:

الف) نادرست. مقدار فرآورده ۷۰ درصد مقدار نظری است.

ب) درست.

پ) درست.

ت) نادرست.

هر مول آهن (III) اکسید با ۶ مول سدیم واکنش می‌دهد.

اتم کربن به ۴ حالت متفاوت می‌تواند با چهار پیوند اشتراکی به پایداری برسد.

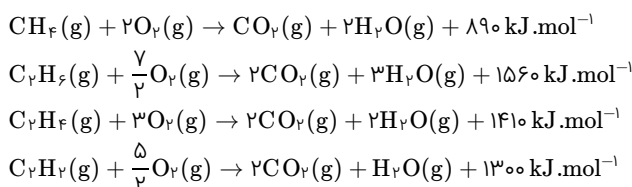
هالوژن‌ها در گروه ۱۷ جدول تناوبی قرار دارند و واکنش پذیری آن‌ها با افزایش عدد اتمی (یعنی از بالا به پایین در گروه)، کاهش می‌یابد؛ در نتیجه سرعت واکنش آن‌ها با H_2 با افزایش عدد اتمی کاهش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست. در دسته p، تعدادی فلز هم مشاهده می‌شود که e^- به اشتراک نمی‌گذارند؛ بلکه e^- های خود را از دست می‌دهند و به یون مثبت تبدیل می‌شوند.

گزینه ۲: نادرست. H و He از نافلزاتی هستند که آخرین زیرلایه اشغال شده آن‌ها، $1s$ است.

گزینه ۳: نادرست. اکثر فلزات واسطه با از دست دادن e^- و تشکیل یون‌های مثبت پایدار، به آرایش گاز نجیب نمی‌رسند.

$$CH_4 \rightarrow \frac{890}{1} = 890$$

$$C_2H_6 \rightarrow \frac{1560}{2} = 780$$

$$C_2H_4 \rightarrow \frac{1410}{2} = 705$$

$$C_2H_2 \rightarrow \frac{1300}{2} = 650$$

ساختن ΔH°
 دمای شعله = $\frac{\Delta H^\circ}{\text{تعداد مول‌های گازی فرآورده‌های دمای شعله } C_2H_2 \text{ اتین از ۳ مورد دیگر بالاتر است.}}$

